



SUOMEN LASTENHOITOALAN LIITTO

Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartassa suuria puutteita

Suomen Lastenhoitoalan Liiton hallitus on käsitellyt Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekarttaa ja toteaa seuraava:

Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta tällaisenaan esitettynä johtaa tieto- ja osaamispääoman ja -resurssien hukkaamiseen. Vahvan ammatti-identiteetin omaavien lastenhoitajien ammatillinen ja pedagoginen osaaminen sivuutetaan, hiljainen, kokemusperäinen tieto haudataan ja osaaminen ohitetaan. Lastenhoitajat ovat koulutuksessaan saaneet valmiudet, paitsi perheiden kohtaamiseen, myös lämpimään ja lasta tukevaan vuorovaikutukseen.

Odotukset lastenhoitajia kohtaan ovat ristiriitaisia. Lastenhoitajien toisaalta odotetaan olevan valmiita valvomaan koko suurta lapsiryhmää, mutta toisaalta he eivät kuitenkaan saa olla mukana kaikessa varhaiskasvatuksessa tapahtuvan lapsilähtöisen toiminnan kehittämisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa. Tiekarttaan kirjattu lastenhoitajan tehtävä / osaamisprofiili on hyvin suppea. Ammatillinen osaaminen tulisi tunnistaa ja tunnustaa. Tiekartan todetaankin jo aiheuttaneen tarpeetonta vastakkainasettelua ja ammattiryhmien välistä eripuraa.

Perheelle ja vanhemmalle näyttäytyy tärkeänä henkilö, joka osaa kertoa lapsen päivästä kokonaisuutena, henkilö, joka ottaa lapsen ja vanhempien viestit vastaan aamulla, henkilö, joka luovuttaa lapsen illalla kertoen päivän kuulumiset. Lähes aina tämä henkilö on ollut lastenhoitaja. Lastenhoitaja viettää selkeästi eniten aikaa lapsen lähellä ja on tästäkin johtuen asemassa, jossa lapsen oppii parhaiten tuntemaan. On käsittämätöntä, että sitä tietoa, jonka voi saada vain olemalla läsnä ja lähellä lasta, ei hyödynnettäisi esim. vasujen laadinnassa!

Koulutetulla varhaiskasvatuksen henkilökunnalla tulee olla oikeus tehdä työtään, myös lastenhoitajilla. Kaikkien ammattiryhmien korkeatasoinen ammatillinen osaaminen on tärkeää, jokaista tarvitaan. Koulutustasoja nostamalla ei sisällöllistä laatua paranneta, jos lakeja ei noudateta ja huolehdita riittävästä henkilöstömitoituksesta sekä riittävästä määrästä ammattitaitoista avustavaa ja perustehtävää tukevaa henkilökuntaa ruokapalvelun, puhtaanapidon ja vaatehuollon tehtäviin. Näiden tehtävien tärkeys ja laadun merkitys korostuu erityisesti erilaisten epidemioiden aikana.

Tiekartassa ei näy myöskään se, kun lapsia sijoitetaan päiväkotiin lastensuojelullisin perustein lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena tai, kun sosiaalihuoltolaki on perusteena myönnettäessä/haettaessa lapselle laajennettua (yli 20h) varhaiskasvatusoikeutta. Miten resursoinnissa ja osaamisessa huomioidaan näiden lasten ja perheiden erityistarpeet, jotka ovat enemmänkin sosiaalisia - eivät pedagogisia? Lapsi,



SUOMEN LASTENHOITOALAN LIITTO

jonka elinolosuhteet kodissa ovat olleet monella tavalla haasteelliset ja vaillinaiset, hoito ja huolenpito puutteellista, ei ole valmis oppimaan ja toimimaan hoivatus lapsen tavoin.

Koska tiekartta on tarkoitettu viitoittamaan ja valaisemaan koko varhaiskasvatuksen tulevaisuuden tietä, niin herää kysymys, että miksi sen valmisteluun ei ole otettu mukaan edustusta niistä ammattiryhmistä, joita asia koskee, ja, joiden työtä se tulee vahvasti määrittelemään? Selvityksestä puuttui yhteiskuntatieteiden ja terveystieteiden edustus. Sosiaalipedagoginen tarkastelu on jäänyt torsioksi ja perusteet ovat puhtaasti koulutus- ja talouspoliittiset.

Terveysosaaminen ja sen tarve pitäisi tuoda selvityksessä vahvemmin esille. Tieto ja ymmärrys lapsen hyvästä hoidosta ja terveyden edistämisestä ja vaalimisesta tulee edelleenkin näkyä ja kuulua varhaiskasvatuksessa ja alan ammattilaisista, osaajista, osaamisesta ja riittävydestä tulee pitää huolta.

Osaava esimiestyö on edellytys henkilöstön hyvinvoinnille ja jaksamiselle ja taitava esimies huomioi sen järjestämällä ja kehittämällä henkilökohtaista ammatillista osaamista ylläpitävää ja kehittävää täydennyskoulutusta jokaiselle ammattiryhmälle. Myös esimiesten henkilöstöhallinnollisen osaamisen tasoa tulee nostaa ja esimiesten tietoja työehtoihin ja työympäristöön kuuluvista vastuista ja velvollisuuksista parantaa.

Kaikki päiväkodeissa tapahtuva on varhaiskasvatusta, eikä arjessa tilanteita voi erottaa toisistaan. Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartassakin mainitaan kokonaisuuden muodostuvan kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta. Näitä toteuttaa henkilökunta, jolla on varhaiskasvatuksen koulutus ja osaaminen. Kasvatushenkilöstön lisäksi tulee olla riittävä ja tehtäviinsä koulutettu avustava henkilökunta. Pelkona on, ettei moniammatillinen yhteistyö tule toteutumaan kuten lain henkeen on kirjattu.

Tiekartalla tunnutaan haluttavan muuttaa työn vaatimuksia vastaamaan nykyistä koulutusta eikä niinkään koulutusta vastaamaan työn vaatimuksiin.

Suomen Lastenhoitoalan Liitto

Helsinki 25.9.2017

Lisätietoja:

Toiminnanjohtaja Eila Seppälä-Vessari

040 548 9963

eila.seppala-vessari@slal.fi